

Изазови наставе о Холокаусту (Порајмос)

*Р. Страдлинг, Настава европске
историје 20. века*

ПРАВИЛНО
ДЕФИНИСАЊЕ
КЉУЧНИХ
САДРЖИНСКИХ
ПОЈМОВА у настави

- **НАПИШИТЕ ОДГОВАРАЈУЋЕ ДЕФИНИЦИЈЕ ПОЈМОВА ПРИЛАГОЂЕНЕ НАСТАВИ ИСТОРИЈЕ / УЗРАСТУ УЧЕНИКА**
- Геноцид -
- Холокауст -
- Порајмос/Самударипен –
- Гето (различита значења у зависности од историјског контекста) –
- Починиоци -
- Жртве -
- Посматрачи -
- Колаборационисти -

Различите перспективе унутар појаве

Углови гледања на историјске феномене – отварају различита питања и различите приступе теми учења о Холокаусту.

Главни протагонисти:

Холокауст као и други историјски феномени може се методлошки сагледавати из угла његових различитих протагониста, при чему се не релативизује сама појава, нити доводи у питање њена веродостојност и историјска заснованост. Приступ зависи од постављеног циља и дефинисаних исхода учења. Специфичност обраде ове теме лежи у аспектима осетљивости, историјске јединствености и различитих улога протагониста..

ИСТРАЖИТИ шта је Милграмов експеримент и каква би била његова веза са овом темом!!!

РАЗЛИЧИТИ АСПЕКТИ / ПЕРСПЕКТИВЕ

Жртве

Починиоци злочина
(идеолози,
инспиратори,
стратежи, егзекутори,
карике у ланцу)

Сарадници -
колаборационисти

„Милграмов
експеримент“
Људи у систему –
методологија злочина

Андреј Тумпеј, Roul
Wallenberg
Спасиоци,
Праведници међу
народима

Посматрачи –
обични људи

Различите перспективе изван појаве

Неки од приступа:

- Геноцид/Холокауст/Самударипен имају посебно место као историографске и теме у образовању.
- Утврђивање места на коме би се одиграло учење о овим појавама зависи од природе и доступности, прилагођености материјалних извора, докумената, сведочанстава. (учионица, музеј, архив, меморијал, локације на отвореном)
- Посебан феномен представља *временска дистанца* и однос према догађајима - различити углови гледања на појаве из угла преживелих учесника некада и сада (починилаца, жртава, сведока, посматрача...); могу укључивати афективну и емотивну димензију (не/праштање, кајање, не/суочавање, потицање...).
- *Генерацијски трансфер феномена* као посебна тема – (не)суочавање потомака починилаца, жртава, сведока, посматрача, дистанцирање, трансфер кривице... (прихватање, одговорност, порицање)
- Одговорност и суочавање са злочинима на индивидуалном и колективном/општем нивоу.
- Злоупотребе кроз релативизације, ревизије, манипулацију

Изазови

наставе на тему Холокауста

1

Емоционална и
когнитивна
специфичност теме

2

Историјска
јединственост /
размере и
технологија злочина
почињених у
рецентној прошлости

3

Експлицитност
појединих извора

ВОСТАНИ
СЕРБИЈЕ
Актуелност, наслеђе,
злоупотребе

Изворна подлога

- Литерарни – Архива Варшавског гета, Дневник Ане Франк, спискови, пописи инвентара, одлуке, прогласи, расни закони и др.
- Сведочанства
- Материјални
- Пропаганда
- Визуелни фото и филмски материјали
- ...
- **ПОГЛЕДАТИ ТРЕЈЛЕР** за филм „Who Will Write Our History“ – Ко ће писати нашу историју
- <https://www.youtube.com/watch?v=fgAuRzwLnEM>
- По избору послушати предавање Самјуела Касова, професора историје са Тринити колеџа и аутора књиге "Who Will Write Our History," о скривеним архивама из Варшавског гета (на енглеском)
- <https://www.youtube.com/watch?v=t3YjC5xxAoQ&t=7s>

Приступи

Настава о Холокаусту би требало да је интегрисана и контекстуализована у шири историјски, друштвени, политички и идеолошки оквир.

Жртве нису бројеви, нити само имена, већ живи људи – жене, мушкарци, деца, адолесценти, старији, грађани, сељаци, занатлије, трговци, банкарци, лекари, професори, уметници, сиромашни, богати, средњестојећи, писмени, неписмени, верујући, атеисти...

Починиоци нису били само непосредни егзекутори, већ је тај појам много екстензивнији.

Системи деградације, потом негације хумане природе човека, на крају и елиминације не може се разумети без .

Прича о обичним људима, грађанима – лични, персонални угао

Специфичности – осим етничке, донекле верске – нису сви Јевреји били верујући

Хронологија, генеза – од идеологије антисемитизма до физичког истребљења и отпор / одмазда

Визуелни и литерарни контекст различитих углова – **ЖИВОТ ТОКОМ ПРОГОНА**

Ликвидације, машинерија злочина последице

Како предавати ову тему у школи?

Нека од питања која се намећу и принципа које треба следити

- Као историју са људским лицем кроз интимне приче – судбине
- Анализа историјских извора (документарни, биографски наративни, визуелни) и других материјала (играни филм...)
- Вршњачка идентификација може бити примерено средство
- Животне дилеме различитих „актера“ (Да ли остати или отићи? Пружити отпор, или бити послушан? Да ли помоћи и ризиковати живот, или бити „незаинтересован“? Да ли учествовати у друштвеној харанги или остати по страни?) – видети један од претходних слајдова о протагонистима
- Отварање питања на који начин су људи физички, потом и ментално преживели Холокауст - гето, логор, погром, сведочење, суочавање. Од жртава до извршиоца.
- Какав је живот преживелих жртава, починитеља, „посматрача“ после рата? Од потискивања до суочавања.
- Историјска контекстуализација феномена (од антисемитизма до Холокауста) – Јевреји кроз историју Европе и Османског царства до идеологија 19. и 20. века
- Компарација – контекстуализација са савременим изазовима (држава Израел и палестинско питање) и актуелним антисемитизмом у 21. веку

Могућа ограничења наставе о Холокаусту

Иако не спада у контроверзне теме из угла самог феномена, потенцијална контроверза може да се појави укључивањем угла колаборациониста, тј. избегавања суочавања са прошлошћу или ревизије прошлости

- Одговарајућа селекција историјских извора (визуелни, литерарни, а/в) према потребама наставе
- Разумевање природе и размера злочина и коришћење одговарајућих наставних метода
- У сваком разреду/одељењу може бити ученика који се снажно идентификују са групама које су биле прогоњене (у овом случају Јевреји)
- Овакве теме лако „паралишу“ ученике сликама, подацима, описима које је често немогуће прихватити у нормалном значењском оквиру
- Неки ученици могу бити на морбидан начин фасцинирани суровошћу и садизмом управника концентрационих логора или егзекуторима (нацисти, колаборационисти)
- Неки ученици нису у стању да разумеју оно што се догодило због природе и размера холокауста
- Неки ученици отупе на ужас због шока, или претеране експонираности сликама насиља у медијима

НЕ/СУОЧАВАЊА починиоца и посматрача са злочинима

Злочинци са „људским лицем“

Сваки од оптужених починилаца имао је своју „причу“, свој пут кроз историју.

ИСТРАЖИТЕ неки од ових случајева и одредите на који начин бисте их повезали са циљевима и исходима у настави историје!

Одговоре упишите у формулар

Клаус Барби ухапшен 1983. у Перуу изручен Француској

Иван Демјањук 1986.
депортован из САД у Израел

Адолф Ајхман,
1960. киднапован
у Аргентини
и пребачен у Израел

Андрија Артуковић ухапшен у САД
1986. и изручен Југославији

Грађани места у околини Бухенвалда у процесији суочавања са нацистичким Злочинима 1945. одмах после окончања рата.

- Имајући у виду данашњу ситуацију 75 година од злочина Холокауста, Порајмоса и геноцида почињених у Другом светском рату, да ли је, по Вашем мишљењу, метод који су користиле савезничке снаге у суочавању немачког цивилног становништва са злочинима које су починиле нацистичке власти и колаборационисти биле примерене?
- У формулару образложите позитиван или негативан одговор, нарочито са освртом на савремени контекст. Можете навести и конкретне примере.

Judge brands David Irving a Holocaust denier who falsified the facts to exonerate Hitler

Racist historian faces £2m bill for libel defeat

By Neil Tweedie

DAVID IRVING, the historian and author, was facing financial ruin last night after defeat in his libel action against an American academic who accused him of denying the existence of the Holocaust.

A High Court judge branded him a racist, anti-Semite and associate of neo-Nazi extremists who falsified history in order to disprove the existence of the gas chambers and exonerate Hitler from involvement in the mass murder of Jews.

Mr Irving, 82, the author of some 30 works, faces a legal bill of about £2.5 million for the three-month trial. Mr Justice Gray, who decided the case without a jury, warned him that he would be held liable for most of the costs.

The verdict was applauded by Jewish groups around the

Deborah Lipstadt: 'relief'

said he had never claimed that the Holocaust did not occur, but did question the number of Jewish dead and denied their systematic extermination in gas chambers.

and racist and that he associates with Right-wing extremists who promote neo-Nazism."

Prof Lipstadt and Penguin had failed to justify some alle-

gories of historians and other expert witnesses called by the defence. "Their experts were speaking a load of baloney, but mine spoke from the heart," he said.

Mr Irving, whose work as a military historian was praised by the judge, said he would not be able to meet the costs. He plans to appeal.

His flat in Mayfair, west London, is believed to be heavily mortgaged, and his opponents believe Mr Irving might move to America.

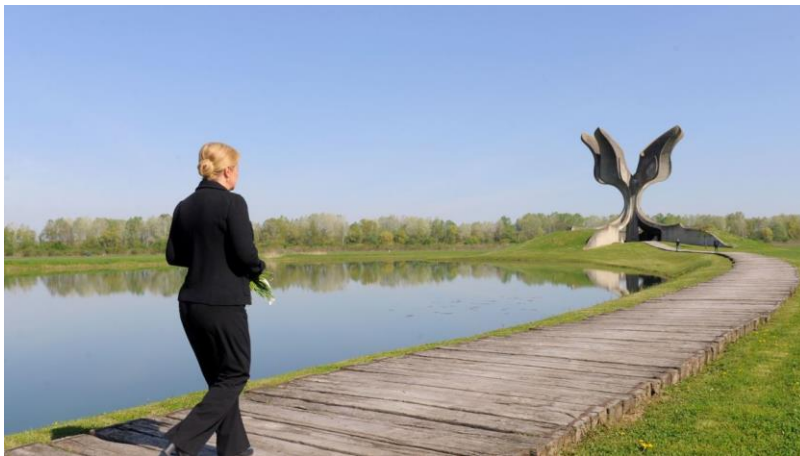
He said: "Why is everyone talking about money? I'm not interested in money. It is all about reputation."

Prof Lipstadt, 55, who did not testify, said: "I feel incredibly vindicated by the judge's ruling."

"It was an incredible relief. It went further in talking about Irving than I did. It

Дејвид Ирвинг

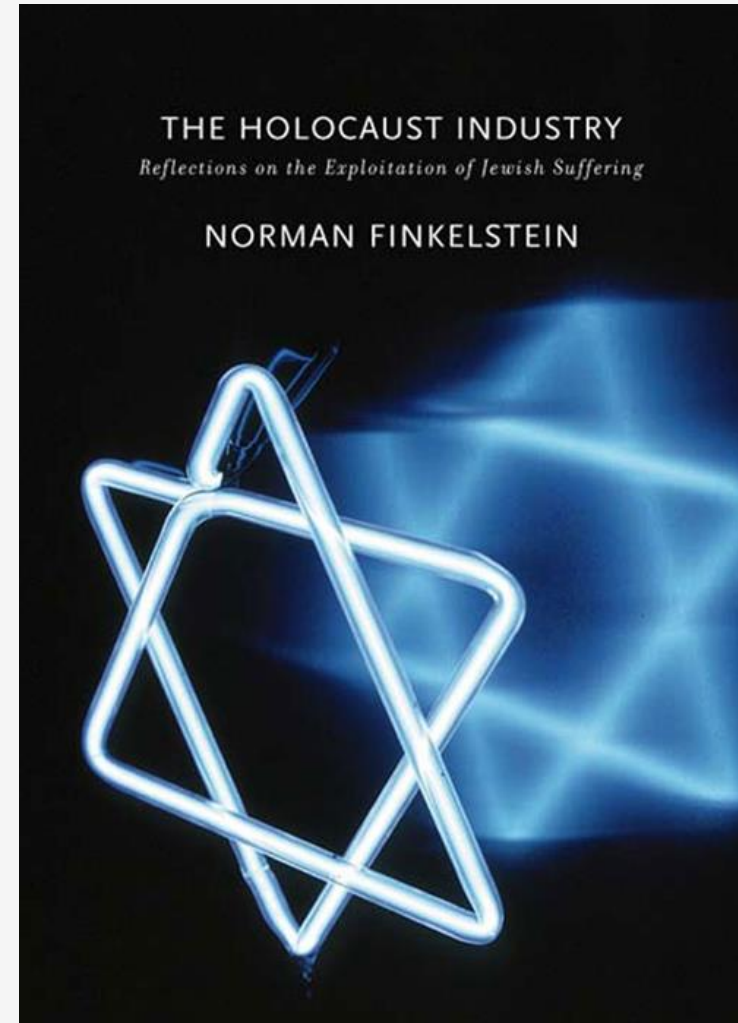

Јаков Седлар

1. Прочитати приказ књига – историографских и публицистичких радова новинара и научника који релативизују злочине у НДХ (у фолдеру документ под називом 013 prikazi klincic)
2. Издвојити и у формулару и записати главне тезе, циљеве и аргументе ових аутора. Одредити се према њима аргументовано.
3. Да ли свесно и планирано порицање, релативизација, манипулација, рехабилитација и апологија злочина представљају нови облик злочина? (одговор и аргументовано образложење за афирмативан, или негативан одговор уписати у формулар)

*Контроверзно
пропитивање употребе
Холокауста у
савременом контексту
„Холокауст индустрија“*

Норман Финкелстајн

Учење о Холокаусту и меморијализација

Однос према културној и
историјској баштини

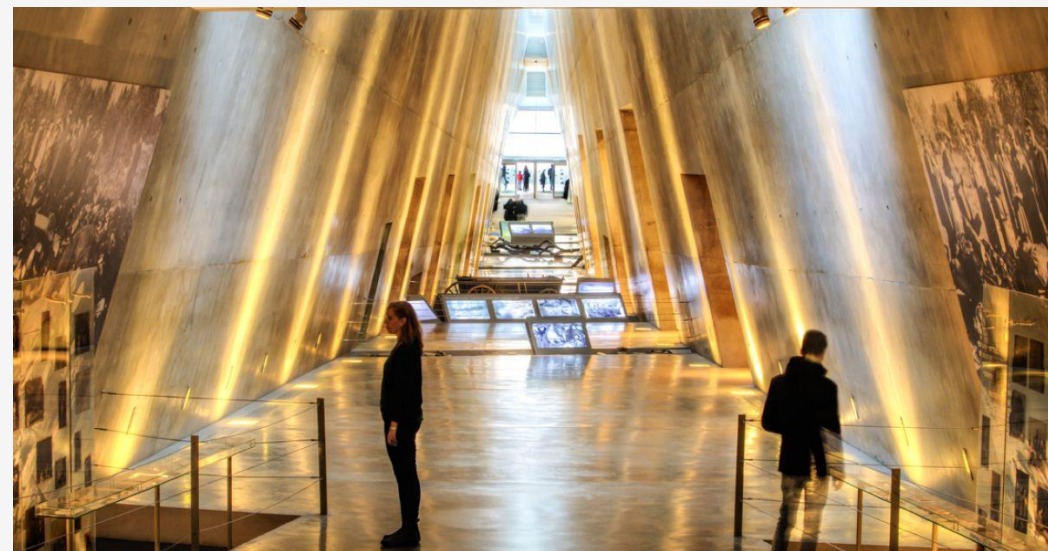
- Нандор Глид, Споменик страдалима у логору Дахау, Немачка; **КО ЈЕ БИО НАНДОР ГЛИД И ПО ЧЕМУ ЈЕ ЗНАЧАЈАН? ИСТРАЖИТЕ!**

- Учење о Холокаусту ван учионице представља један од кључних приступа у суочавању са овом темом у настави историје.
- Различита места, време и начини меморијализације захтевају одговарајућу припрему наставника и ученика.
- Локације на којима се одржава час могу бити музеји, меморијални комплекси, (не)обележена места страдања, или од значаја за тему, сакралне или лаичке грађевине као реликти који су имали одређену улогу од историјског значаја (може бити и од локалног значаја).
- Меморијале могу представљати споменици као уметничка дела израђена у спомен догађајима, жртвама или самом феномену, као и грађевине или комплекси где се Холокауст одигравао.
- Музеји имају посебну дидактичку улогу и могу бити засебно организоване целине, или грађевине које су због своје улоге добиле пренамену у музејске просторе (пример Музеј Ванзе у Берлину).

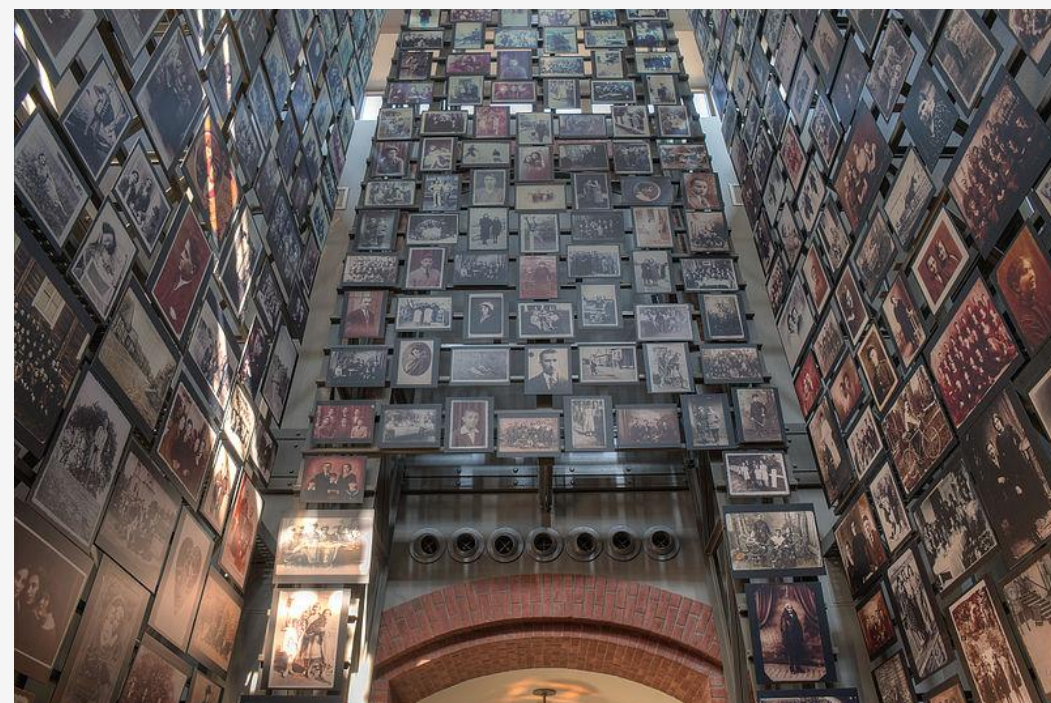

- Нандор Глид, Менора у пламену, Дорћол, Београд
- **НАВЕДИТЕ 10 МУЗЕЈА И МЕМОРИЈАЛНИХ МЕСТА (у Европи и ван ње) КОЈА СЕ БАВЕ ОДРЖАВАЊЕМ СЕЋАЊА НА ЖРТВЕ ХОЛОКАУСТА ИЛИ ГЕНОЦИДА ИЗ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА!**

Јеврејски музеј Берлин

Јад Вашем - Јерусалим

Меморијални музеј Холокауста Вашингтон

*Музеј
Ванзе конференције
– Берлин*

**Шта се одиграло на овом
месту и због чега је та
зграда претворена у
музеј?**

*Старо
Сајмиште
– Београд*

Шта су и шта представљају
Штолперштајне?
ИСТРАЖИТЕ!

Stolpersteine – Колин, Чешка

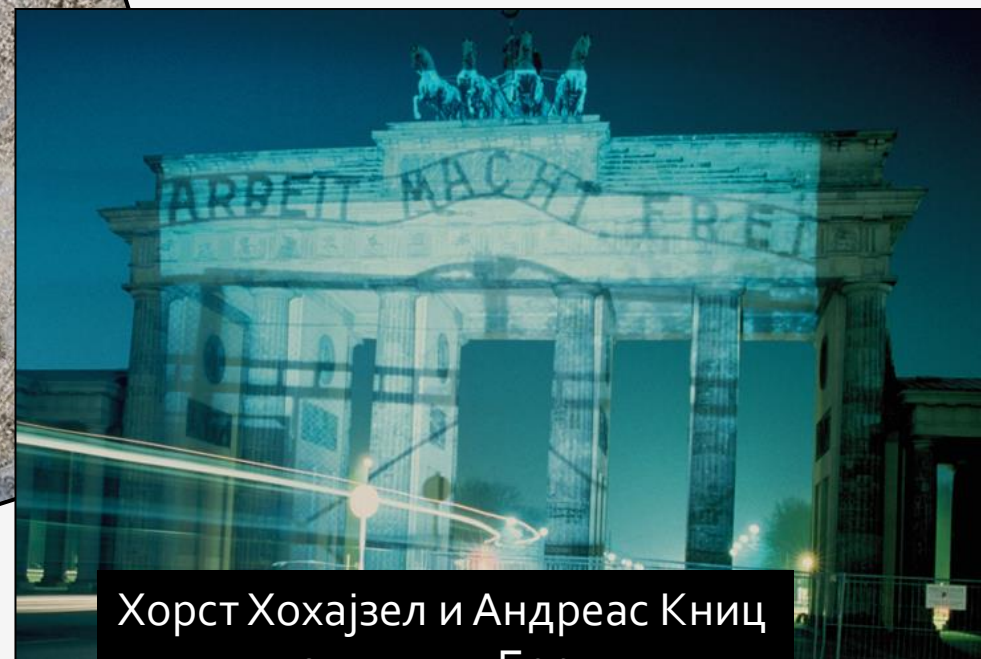

Споменик убијеним Јеврејима Европе - Берлин

HIER WOHNTE
JAKOB HONIG
Jg. 1891
'POLENAKTION' 1938
SCHICKSAL UNBEKANNT

HIER WOHNTE
ERZSEBET HONIG
geb. KELEMEN
Jg. 1895
SCHICKSAL UNBEKANNT

Хорст Хохајзел и Андреас Книц
27.01.1997. - Берлин

Учионица ван учионице

Виљнус, Литванија 2011

- Култура сећања (музеји, меморијали, стратишта, логори...)
- Суочавање са прошлошћу
- Одговарање за злочин
- Ревизионизам, манипулација, искривљавање, релативизација рехабилитација

